

คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

Quality of Life of Professional Makeup Artist

(Received: June 25,2023 ; Revised: July 16,2023 ; Accepted: July 23,2023)

ปองเดช กวินปัลย์¹ นันทิรา วรกาญจน์บุญ²Phongdej Khawinpat¹ Nantira Vorakarnchanabun²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1). ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า 2). วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า จำนวน 466 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติอ้างอิงและการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า 1). ระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (91.14) 2). การวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าโดยรวม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ศาสนา รายได้ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ได้แก่ เพศ อายุ คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ศาสนา รายได้ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ เพศ และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

Abstract

This study was a cross-sectional study with the objectives of: 1) to study the quality of life among professional makeup artists, and 2) to analyze the factors influencing the quality of life among professional makeup artists. The study sample consisted of 466 professional makeup artists. The data were analyzed using descriptive statistics, inferential statistics, and multiple regression analysis.

The findings of the study showed that: 1) the overall quality of life among professional makeup artists was at a moderate level (91.14), and 2) the multiple regression analysis predicted factors influencing the overall quality of life among professional makeup artists; factors included gender, age, marital status, religion, income. Physical well-being included gender and age. Psychological well-being included age, marital status, religion and income. Social relation well-being included gender. And environmental well-being included gender, age, education level, income.

Keywords: Quality of life, Factor, Makeup, Makeup Artist

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกสบายในชีวิตแก่พลเมือง ยังรวมถึงการส่งเสริมทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจ ต่างก็เป็นประเด็นที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น¹ การตื่นตัวในการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรมีมานานหลังจากที่แพร่ขยายในประเทศทางตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา

และแคนาดาไปสู่นานาชาติทั่วโลก เป็นการยืนยันถึงความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรอันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงหรือวางแผนนโยบายของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ

คุณภาพชีวิตสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่ดีมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจซึ่งเป็นความพึงพอใจภายในตัวบุคคลต่อการดำรงชีวิตทั้งในด้านความต้องการขั้นพื้นฐานในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ ตามควรแก่อัตภาพและสภาวะ สำหรับองค์กรแล้วการเอาใจใส่ต่อทรัพยากร

^{1,2} คณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

มนุษย์ภายในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานย่อมเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากคุณภาพชีวิตเป็นเป้าหมายที่สำคัญและเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการในการดำเนินชีวิตของตนเอง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลมีความเป็นอยู่ที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคลครอบครัว ชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดีรู้จักการบริหารตนเองการเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่างๆในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น

ประเทศต่างๆ มีความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้ทุกคนในสังคมนั้นกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตกระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญามีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักการบริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม 5) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่าหากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับ

การส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดีย่อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุดหน้าก้าวไกลขึ้น²

เมื่อกล่าวถึงคุณภาพชีวิต (Quality of life) นั้น องค์การอนามัยโลกได้หมายรวมถึง ความรู้สึกมีความสุขอันมาจากความเป็นอยู่ที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดี มีความผูกพันที่ดีทั้งในครอบครัวและสังคมเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ ปัจจุบันในหลายๆประเทศรวมถึงประเทศไทยได้ให้ความสำคัญมากขึ้นเพราะหากประชากรใน ะเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีก็จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศง่ายและรวดเร็วขึ้น³

ผู้ประกอบการอาชีพศิลปะการแต่งหน้าหรือช่างแต่งหน้าเป็นผู้ให้บริการด้านการแต่งหน้าในโอกาสพิเศษ งานธุรกิจบันเทิงต่างๆ บริบทอาชีพส่วนใหญ่ลักษณะงานเป็นงานอิสระ มีส่วนน้อยมากที่ทำงานสังกัดองค์กรต่างๆ ผู้ประกอบการอาชีพศิลปะการแต่งหน้าเป็นกลุ่มอาชีพที่มีขนาดใหญ่มากขึ้นในปัจจุบันนี้ เมื่อคุณภาพของคน สะท้อนซึ่งกันและกันกับคุณภาพชีวิต⁴ ในขณะที่ข้อมูลต่างๆของผู้ประกอบการอาชีพศิลปะการแต่งหน้าในด้านคุณภาพชีวิตด้านต่างไม่ค่อยเป็นที่ประจักษ์มากนัก จึงไม่สามารถทราบได้ว่ามีลักษณะของคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร จึงส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงยังไม่สามารถพัฒนาได้มากนัก การศึกษาสภาพแลปัญหาคุณภาพชีวิตครั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งมีเนื้อหาจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) ⁵ 26 ตัวชี้วัด ซึ่งครอบคลุม คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ ตามมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ซึ่งได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยเรียบร้อยแล้ว มาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการอาชีพศิลปะการแต่งหน้าในครั้งนี้และสำคัญไปกว่านั้นการศึกษานี้จะนำไปสู่การศึกษาข้อมูลเชิงสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา อันนำไปสู่การศึกษารองเสริมสุขภาพให้ตรงกับสภาพและปัญหาต่อไป ให้ชัดเจนมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า จำนวน 466 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ปัจจุบันประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าอยู่และมีประสบการณ์ในอาชีพการแต่งหน้าอย่างน้อย 1 ปีเป็นต้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพชีวิต จำนวน 26 ข้อ คำถามที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือข้อ 2, 9, 11 ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) 26 ตัวชี้วัดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม (แบบสอบถามปลายเปิด) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งมีเนื้อหาจากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) 26 ตัวชี้วัดหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.6515 นำแบบสอบถามไปเสนอขอคำปรึกษาและข้อคิดเห็นจาก

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้มีการศึกษาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคได้ 0.84

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Multiple Regression Analysis แบบ เพื่อหาอิทธิพลของลักษณะงานและสภาพแวดล้อมที่มีต่อความเครียดในการทำงานของการประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน

ผลการวิจัย

ลักษณะทางประชากร เพศ พบว่ากลุ่มผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 อยู่ในช่วงอายุ 20-30 ปี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 50.40 มีสถานภาพโสด จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 85.80 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 84.10 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 รายได้อยู่ช่วง 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90

ด้านคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (21.92) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี (23.52) คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (10.57) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (26.90) คุณภาพชีวิตรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (91.14) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

ด้านคุณภาพชีวิต	สุขภาพกาย	จิตใจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	คุณภาพชีวิตรวม
ระดับคุณภาพชีวิต	21.92	23.52	10.57	26.90	91.14
สรุปคุณภาพชีวิต	ปานกลาง	ที่ดี	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
คะแนนเกณฑ์การวัดคุณภาพชีวิต	17-26	23-30	8-11	19-29	61-95

ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีอำนาจการทำนาย (R^2) 0.158 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 15.80 จากการเข้าสมการ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ (X_1) ปัจจัยด้านอายุ (X_2) ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X_3) ปัจจัยด้านศาสนา (X_4) ปัจจัยด้านรายได้ (X_6) มีผลต่อ

คุณภาพชีวิตโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$ ดังแสดงในตารางที่ 2

ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.798 + 0.190X_1 - 0.063X_2 - 0.094X_3 - 0.170X_4 + 0.118X_6$$

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p - value
Constant	3.798	0.146		26.044	0.000
ปัจจัยด้านเพศ (X_1)	0.190	0.051	0.178	3.719	0.000*
ปัจจัยด้านอายุ (X_2)	-0.063	0.028	-0.107	-2.232	0.026*
ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X_3)	-0.094	0.037	-0.121	-2.573	0.010*
ปัจจัยด้านศาสนา (X_4)	-0.170	0.033	-0.228	-5.103	0.000*
ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X_5)	0.041	0.039	0.051	1.041	0.298
ปัจจัยด้านรายได้ (X_6)	0.118	0.016	0.321	7.185	0.000*
R = 0.397 ^a R ² = 0.158 Adj.R ² = 0.146 SEE = 0.46083 F = 14.301					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีอำนาจการทำนาย (R^2) 0.033 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 3.30 จากการเข้าสมการ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ (X_1) ปัจจัยด้านอายุ (X_2) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$ ดังแสดงในตารางที่ 3

สามารถเขียนสมการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.123 - 0.070X_1 + 0.049X_2$$

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p - value
Constant	3.123	0.095		32.792	0.000
ปัจจัยด้านเพศ (X ₁)	-0.070	0.033	-0.107	-2.094	0.037*
ปัจจัยด้านอายุ (X ₂)	0.049	0.018	0.136	2.638	0.009*
ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X ₃)	-0.017	0.024	-0.036	-0.704	0.482
ปัจจัยด้านศาสนา (X ₄)	-0.005	0.022	-0.010	-0.211	0.833
ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X ₅)	-0.005	0.025	-0.010	-0.189	0.850
ปัจจัยด้านรายได้ (X ₆)	0.004	0.011	0.020	0.418	0.676
R = 0.182 ^a R ² = 0.033 Adj.R ² = 0.021 SEE = 0.30104 F = 2.634					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีอำนาจการทำนาย (R²) 0.080 ซึ่งหมายความว่า สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 8.00 จากการเข้าสมการ พบว่า ปัจจัยด้านอายุ (X₂) ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X₃)

ปัจจัยด้านศาสนา (X₄) ปัจจัยด้านรายได้ (X₆) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$ ดังแสดงในตารางที่ 4 สามารถเขียนสมการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.899 + 0.104X_2 - 0.144X_3 - 0.128X_4 + 0.041X_6$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p - value
Constant	3.899	0.163		23.899	0.000
ปัจจัยด้านเพศ (X ₁)	0.079	0.057	0.069	1.387	0.166
ปัจจัยด้านอายุ (X ₂)	0.104	0.032	0.167	3.309	0.001*
ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X ₃)	-0.144	0.041	-0.173	-3.512	0.000*
ปัจจัยด้านศาสนา (X ₄)	-0.128	0.037	-0.161	-3.441	0.001*
ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X ₅)	-0.045	0.044	-0.053	-1.038	0.300
ปัจจัยด้านรายได้ (X ₆)	0.041	0.018	0.105	2.239	0.026*
R = 0.282 ^a R ² = 0.080 Adj.R ² = 0.068 SEE = 0.51558 F = 6.615					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีอำนาจการทำนาย (R²) 0.046 ซึ่งหมายความว่า สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 4.60 จากการเข้าสมการ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ (X₁) มีผลต่อ

คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$ ดังแสดงในตารางที่ 5 สามารถเขียนสมการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ดังนี้

$$\hat{Y} = 4.018 + -0.208X_1$$

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p - value
Constant	4.018	0.190		21.172	0.000
ปัจจัยด้านเพศ (X ₁)	-0.208	0.067	-0.158	-3.117	0.002*
ปัจจัยด้านอายุ (X ₂)	0.045	0.037	0.063	1.224	0.222
ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X ₃)	-0.065	0.048	-0.068	-1.361	0.174
ปัจจัยด้านศาสนา (X ₄)	-0.009	0.043	-0.010	-0.210	0.834
ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X ₅)	-0.081	0.051	-0.083	-1.591	0.112
ปัจจัยด้านรายได้ (X ₆)	0.013	0.021	0.029	0.611	0.541
R = 0.214 R ² = 0.046 Adj.R ² = 0.033 SEE = 0.59986 F = 3.682					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีอำนาจการทำนาย (R²) 0.188 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ร้อยละ 18.80 จากการเข้าสมการ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ (X₁) ปัจจัยด้านอายุ (X₂) ปัจจัยด้านระดับ

การศึกษา (X₅) ปัจจัยด้านรายได้ (X₆) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value = 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 6 สามารถเขียนสมการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ดังนี้ $\hat{Y} = 3.386 + -0.124X_1 + 0.148X_2 - 0.136X_5 + 0.098 X_6$

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	p - value
Constant	3.386	0.124		27.197	0.000
ปัจจัยด้านเพศ (X ₁)	-0.124	0.044	-0.133	-2.836	0.005*
ปัจจัยด้านอายุ (X ₂)	0.148	0.024	0.290	6.130	0.000*
ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X ₃)	-0.033	0.031	-0.048	-1.040	0.299
ปัจจัยด้านศาสนา (X ₄)	-0.051	0.028	-0.079	-1.806	0.072
ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X ₅)	-0.136	0.033	-0.198	-4.102	0.000*
ปัจจัยด้านรายได้ (X ₆)	0.098	0.014	0.306	6.975	0.000*
R = 0.433 R ² = 0.188 Adj.R ² = 0.177 SEE = 0.39346 F = 17.693					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ (X₁) ปัจจัยด้านอายุ (X₂) ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X₃) ปัจจัยด้านศาสนา (X₄) ปัจจัยด้านรายได้

(X₆) มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value = 0.05

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ (X₁) ปัจจัยด้านอายุ (X₂) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value = 0.05

3. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ (X_2) ปัจจัยสถานะภาพการสมรส (X_3) ปัจจัยด้านศาสนา (X_4) ปัจจัยด้านรายได้ (X_6) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$

4. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ (X_1) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.05$

5. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ (X_1) ปัจจัยด้านอายุ (X_2) ปัจจัยด้านระดับการศึกษา (X_5) ปัจจัยด้านรายได้ (X_6) มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

$p\text{-value} = 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า พบว่า

1. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (21.92) อันเนื่องด้วยบทบาทและหน้าที่ของการทำงานและอริยาบทการทำงานซ้ำๆ และการทำงานที่ไม่มีเวลาพักผ่อนที่แน่นอนก่อให้เกิดการเหนื่อยล้าของร่างกายได้ สอดคล้องกับ เนตรชนก เจริญสุข (2556)⁶ ซึ่งได้กล่าวถึงและอธิบายการยืนและนั่งตามหลักกายศาสตร์ไว้ ในเรื่องคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้านั้น กลับพบว่ามีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี (23.52) เป็นเรื่องที่น่าแปลกใจเป็นอย่างยิ่งที่คุณภาพด้านจิตใจมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี การบริหารจัดการความเครียดต้องมีการจัดการได้ดี หรืออาจเป็นคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าโดยเฉพาะกลุ่มก็เป็นได้ซึ่งโดยปกติการทำงานที่เหนื่อยล้าก่อให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจ ซึ่งสอดคล้อง ปองเดช กวินปถีย์

(2564)⁴ Kehoe, V. J.-R. (1995)⁷ และ Hawker (2010)⁸ ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าเป็นผู้มีจิตบริการเพื่อทำให้การบริการที่ดีจึงก่อให้เกิดการจัดการความเครียดได้ดี ในส่วนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้ามีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (10.57) และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (26.90) สอดคล้องกับ ยิงยศ จันปานและจันทนา แสนสุข. (2559)⁹ คุณภาพชีวิตในการทำงานกับสภาพแวดล้อมในการทำงานและสัมพันธภาพทางด้านสังคม

2. การวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ เพศ (X_1) อายุ (X_2) สถานะภาพการสมรส (X_3) ศาสนา (X_4) รายได้ (X_6) ในส่วนปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ เพศ (X_1) อายุ (X_2) ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ อายุ (X_2) สถานะภาพการสมรส (X_3) ศาสนา (X_4) รายได้ (X_6) ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ เพศ (X_1) และท้ายสุดปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ เพศ (X_1) อายุ (X_2) ระดับการศึกษา (X_5) รายได้ (X_6)

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) จากการทำนายการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่าตัวแปรอิสระอันได้แก่ เพศ อายุและรายได้ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแทบทุกด้านของคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพให้พิจารณาตัวแปรอิสระดังกล่าวด้วยเพื่อให้ตรงต่อปัญหา สภาพและความต้องการต่อไป แต่ไม่สามารถละเลยการศึกษาตัวแปรอิสระอื่นๆ ด้วย

จากผลการเข้าสมการทำนายซึ่งเป็นการทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าไรให้พิจารณาความสัมพันธ์ ค่า R^2 ของแต่ละสมการ ซึ่งเป็นการทำนายตัวแปรอิสระร่วมกันในการทำนายตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าในแต่ละด้าน ซึ่งจากศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่ ค่า R^2 จะมีค่าต่ำกว่า 0.40 ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์น้อยจึงทำนายได้ไม่ดีนัก แต่อย่างไรก็ตามก็สามารถทำนายได้ ทั้งนี้การศึกษาวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่มีปรากฏการณ์บางอย่างยังหาเหตุผลมาอธิบายได้อย่างไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วนอาจมี Unexplained variation อยู่มาก ในการวิจัยครั้งนี้ก็มีค่า R^2 ต่ำ แต่ผลการวิเคราะห์ยังแสดงค่าสัมประสิทธิ์ของ Regression ที่มีนัยสำคัญสำหรับการอธิบายตัวแปรตามจากตัวแปรอิสระ

ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ นารินทร์ สร้อยสกุล (2544)¹⁰ ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจในปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน มีผลต่อมาตรฐานคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อนันต์ แม่กอง (2558)¹¹ ได้ทำการศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีเงินเดือนมากกว่า 20,000 บาท มีคุณภาพชีวิตการทำงานมากกว่า บุคลากรที่มีเงินเดือนน้อยกว่า 10,001 บาท บุคลากรที่มีเงินเดือน 10,001 – 15,000 บาท และบุคลากรที่มีเงินเดือน 15,001 – 20,000 บาท ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานคุณภาพชีวิตการทำงานของ Richard E. Walton (1973)¹² เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานอย่างจริงจังโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เน้นแนวทางความเป็นมนุษย์ (humanistic) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมตัวบุคคลและสังคมที่ส่งผลทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ ผลผลิตที่ได้รับตอบสนองความต้องการและความพึง

พอใจของบุคคลในการทำงานโดย Walton ได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานนั้น แนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงานประกอบขึ้นเป็นหนังสือ Criteria for Quality of Working life โดย ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (Adequate and fair compensation) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่นๆ อย่างเพียงพอกับการมีชีวิตอยู่ได้ตามมาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และต้องเป็นธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับงานหรือองค์การอื่นๆ ด้วย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุคูณทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า

1. ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยสถานะภาพการสมรส ปัจจัยด้านศาสนา ปัจจัยด้านรายได้
2. ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านอายุ
3. ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยสถานะภาพการสมรส ปัจจัยด้านศาสนา ปัจจัยด้านรายได้
4. ปัจจัยทำนายที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ
5. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้า ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ปัจจัยด้านรายได้

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาสามารถนำข้อมูลคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการแต่งหน้าซึ่งมีการศึกษาสภาพ ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านไว้แล้ว ทำการศึกษารวบรวมประเด็นการศึกษาในรูปแบบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพศิลปะการ

แต่งหน้า เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การจัดโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาแก้ไข ปัญหาคุณภาพชีวิตต่อไป หรือนำข้อมูลแต่ละด้านของคุณภาพชีวิตมาศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเชิงลึกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. รวี ทองเจือและปรีดี ทุมเมธ. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในศตวรรษที่ 21 :มิติด้านการศึกษา.วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2560) น.389-403
2. อนรรฆ อีสเฮาะ (2562). คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอกะปงจังหวัดสงขลา (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์.
3. The WHOQOL Group. (1994). The development of the world health organization quality of life assessment instrument. In J Orley, & W. Kuyken (Eds.). Quality of life assessment: International perspectives: 41-57. New York: Springerverleg.
4. ปองเดช กวินปถัย วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา และ ชุติศักดิ์ เอื้อโชคชัย (2564) คุณลักษณะการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพศิลปะการแต่งหน้าเชิงสร้างสรรค์.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.ปีที่ 15 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม -ธันวาคม 2564: 385-398.
5. สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วีระวรรณ ตันติพัฒน์สกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และ วราณี พรมานะรังกุล.(2545). เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – REF THAI). ค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2566, จากโครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจสุขภาพจิตในพื้นที่ ปี พ.ศ.2545. <https://dmh.go.th/test/download/files/whoqol.pdf>
6. เนตรชนก เจริญสุข (2556) การยืนและนั่งตามหลักกายศาสตร์. EAU Heritage Journal Science and Technology Vol.7 No.1 (January-June 2013)
7. Kehoe, V. J.-R. (1995). The technique of the professional make-up artist. New York, NY: Butterworth-Heinemann.
8. Hawker, Y. (2010). Beauty make-up (3rd ed.). Burbank, CA: Make-up Designory's.
9. ยิ่งยศ จันทาน, จันทนา แสนสุข. (2559). คุณภาพชีวิตในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท เบสเท็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด. วารสารสุทธิปริทัศน์, 30(94), 98-111.
10. นารินทร์ สร้อยสกุล. (2544). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจในสำนักงานจรตารวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
11. อนันต์ แม่กอง. (2558). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอมายอง จังหวัดปัตตานี. ใน สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน . มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
12. Walton, Richard E. (1973). Quality of Working Life: what is it? sloon Management Review. 15 ZFall: 11-16. New York: Free Press.